

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. IV. Satisfit argumentis propositionis cap. I. pro opinione damnata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

milia remedia contra depravatam consuetudinem; ad illa adhibenda ius habet inquirendi talem consuetudinem.

24. Ostenditur tertio. Si propter aliquid pœnitens non teneretur confiteri consuetudinem, etiam interrogatus, maxime, quia nemo tenetur cōfiteri bis idem peccatum; hoc enim est præcipuum fundamentum Ioannis Sancij, sed hoc fundamentum laborat in æquivoco; ergo absque fundamento dicitur pœnitens non teneri ad confitendam consuetudinem, etiam interrogatus. Probatur Minor. Nam licet per se loquendo pœnitens non teneretur confiteri bis idem peccatum; sunt tamen multi casus, in quibus tenetur pœnitens iterum confiteri, quæ iam confessus est. V. g. Petrus suasit Socijs, vt omnes simul concurrerent ad tale furtum: postea Petrus confessus est furtum, & oblitus est confiteri suasionem, seu scandalum datum socijs. Mox recordatus est, se non esse confessum eam suasionem. & vt satisfaciatur suæ conscientiæ, vult illam suasionem confiteri. Sed numquid rite confitebitur Petrus, si dicat, (suasi socijs, vt patrent peccatum grave?) Minime: nam suasio, sive scandalum speciale specificatur ab obiecto, ad quod inducit: ergo necesse est, quod pœnitens confiteatur suasionem ad furtum: ergo necesse est, quod hoc modo iterum confiteatur furtum.

25. Item Titius carnaliter cognovit sororem vxoris suæ: & deinde confessus est hoc peccatum; & tunc admonitus est, quod non posset petere debitum a sua vxore. Deinde violavit hanc legem petendo debitum. Quomodo confitebitur Titius hoc secundum peccatum, nisi simul confiteatur primū? Quia si dicat confessario, (petivi debitum ab vxore) respodebit confessarius, in coniugatis illud non esse peccatum: ergo vt con-

fessarius intelligat peccatum illius, necesse erit facere mentionem peccati prioris, ratione cuius ortum est impedimentum affinitatis cum vxore.

26. Similiter ergo quamvis pœnitens non teneatur directe ad confitendum consuetudinem peccatorum, quæ iam confessus est, tenetur tamen indirecte quando iudicio confessarij oportet declarare consuetudinem, vel vt confessarius sibi satisfaciatur de recta pœnitentis dispositione, præcipue de proposito non peccandi de cetero; vel vt confessarius adhibeat oportuna remedia ad emendationem vitæ.

27. Probatur quarto specialiter de illis consuetudinibus, quæ vt dixi, cap. 2. afferunt periculum, & occasionem proximam incidendi in peccata læthalia, qualis est consuetudo iurandi, maledicendi, detrahendi, &c. Quandoque enim est novum peccatum retinere, & non refragari perfectæ consuetudini. In his enim debet confessarius interrogare pœnitentem, vt examinet, an fiat eius generis, quæ afferant talem occasionem proximam, & quarum retentio constituat novum peccatum.

CAPVT IV.

*Satisfit argumentis propositionis
cap. 1. pro opinione damnata.*

SVMMARIVM.

Per accidens potest oriri obligatio confitendi bis idem peccatum. n. 28.

Non sufficit recta dispositio pœnitentis ad absolutionem, nisi de eâ constet confessario. n. 29.

Etsi de dispositione constet confessario, adhuc non tenetur statim absolvere. n. 30.

Confessarius debet habere fidem pœnitentis.

*tenti, nisi ex circumstantijs hæc va-
rietur. n. 31.*

*Sæpe pœnitens indicat in modo loquen-
di, se desperare de suâ emendatione.
num. 32.*

28. **A**D primum argumentum Ioannis Sanciij constat ex proxime dictis cap. præced. Licet nemo teneatur directe, & per se confiteri bis idem peccatum; tamen per accidens, & ratione specialis circumstantiæ posse advenire obligationem iterum confitendi peccatum semel, aut centies expositum in confessione, ut constat exemplis ibidem allatis.

29. Secundum argumentum peccat in multis, dum dicit, ubi pœnitens est recte dispositus, debere statim absolvi à confessario. Primò, quia nõ sufficit, ipsum esse recte dispositum coram Deo, nisi ipse confessarius, qui daturus est absolutionem, sibi satisfaciatur de recta dispositione pœnitentis. Si ergo confessarius ex circumstantijs suspicetur, pœnitentem non asserere firmum propositum emendationis, & id oriri ex prava, & vetusta consuetudine; quomodo tenetur impendere absolutionem, donec habeat satisfactionem sufficientem de vero proposito confitentis? Et quomodo habebit eam satisfactionem sufficientem, nisi examinet consuetudinem, & per aliqua media conetur suadere, ut firmiter proponat deserere consuetudinem? Quod si pœnitens sit Sacerdos, qui quotidie celebrat, & fama est, quod quotidie à multis retro annis peccat cum concubina, & se sistens coram confessario, accusat se de vna fornicatione, quam proxima nocte patravit? Nam confessarius videt, moraliter impossibile esse quod iste habeat propositum firmum non peccandi de cætero; cum nihil speciale videat, quod arceat animum pœnitentis à tam inveterata consuetudine peccandi. Est ergo necessarium, quod tunc examinet eam consuetudi-

nem, & quærat media, ut propositum illud firmum evadat: alioqui videt, se absolvere indispositum.

30. Secundò, nam ut rectè observavit Lugo Card supra relatus, etiam si confessarius videat pœnitentem recte dispositum cum vero proposito nõ peccandi de cætero, non tenetur statim absolvere. Olim enim erat vitatum in Ecclesia non absolvere pœnitentes, donec implerent pœnitentiam impositam à confessario pro satisfactione peccatorum. Multo magis oportebit differre absolutionem, quando confessarius viderit, id esse oportunum remedium ad firmandum propositum, & arcendum pœnitentem à consuetudine peccandi.

31. Ad primam confirmationem constat ex dictis ius, quod habet confessarius ad inquirendum de consuetudine non esse dumtaxat in ordine ad differendam absolutionem, quando oportuerit; sed etiam ad confirmandum propositum, quod ex consuetudine solet esse valde imbecillum; & item ad adhibendum remedia, tum pro firmitate propositi, tum pro emendatione vitæ. Sed dato, & non concesso, quod solum interrogaret confessarius in ordine ad differendam absolutionem; constat ex dictis, non teneri confessarium impendere absolutionem statim, ac à pœnitente audire, dari in eo verum propositum.

32. Ad secundam confirmationem respondeo, debere confessarium habere fidem pœnitenti, asserenti se habere contritionem, & propositum non peccandi de cætero; quando circumstantiæ sunt tales, ut possit illud prudenter credere. Solent tamen concurrere circumstantiæ, in quibus confessarius prudenter dubitat: numquid ergo tenebitur confessarius vel absolvere dubius de dispositione pœnitentis; vel deponere dubium, a bique aliqua ratione probabili? Et quidem quan-

quandoque poenitens interrogatus de proposito, ita tepide annuit, vt manifestum sit, illud invite respondere. Certe cum postulo aliquid a divite, & video illum tepide promittere, valde dubito de animo donandi postulata. Deinde peccatores, qui toto anno in consuetudine luxuriandi versantur, & si abundant prudentia huius sæculi; in rebus tamen salutis æternæ stolidissimi sunt, ita vt sibi videantur satisfacere confessario interroganti de consuetudine, si verbo tenus proponant, quamvis habeant animum persistendi in suis perditissimis moribus. In his ergo, & similibus casibus, quomodo credet confessarius statim, dicenti, se habere contritionem, & propositum. Cum ergo Theologi dicunt, confessarium debere credere poenitenti testificanti de sua contritione, & proposito, intelligendi sunt, quando nulla occurrit ratio dubitandi.

42. Ego sane multa experientia comperi, homines luxuriæ deditos, cum ad confessionem accedunt, & de proposito non peccandi interrogantur, vehementer desperare de sua emendatione; & sic summe impediri ad habendum propositum, quod non sperant implere: ita vt aliquando non parum laboraverim, vt constituerem eos in spe emendationis, & sic ad propositum reducerem. Non est ergo vniuersaliter verum, quod confessarius debeat credere statim poenitentibus, vt cumque dicentibus, se poenitere, & proponere.

CAPVT V.

Examinatur alia opinio media circa obligationem confitendi consuetudinem.

SYMMARIVM.

Discrimen inter virum doctum, & rusticum in ordine ad confitendum consuetudinem peccandi. n. 33.

Fundamentum sententiæ negantis viro docto hanc obligationem. n. 34.

Inest, & huic viro talis obligatio. n. 35.

Vir doctus potest decipi ab habitu prave consuetudinis. n. 36.

Sape vir doctus passione illectus reputat probabile, quod tale non est. n. 37.

Etiā respectu viri docti debet confessario constare de dispositione ad absolutionem. n. 38.

Quandoque vir doctus tenetur respondere interroganti de sua consuetudine. n. 39.

33 **P**ater Moya tom. 1. tract. 3. disp. 3. quæst. 5. cap. 2. §. 2. concedit hominibus rusticis, & indoctis inesse obligationem confitendi consuetudinem peccandi, si interrogentur a confessario; hominibus vero doctis, si certo cognoscant, se non indigere directione confessarij, non inesse eam obligationem; addit tamen limitationem mox subiiciendam. Quod confirmat ex P. Dicastillo de Poenit. *Dicast.* disp. 3. dub. 21. vbi asserit, sequendam esse communem sententiam de consuetudine confitenda, nisi evidentissime constet, confessarium frustra interrogare. Cum ergo viro docto, id possit evidentissime constare, in tali casu non tenebitur respondere. Confirmat etiam ex P. Gaspar Hurtado de *Hurt.* *Pœ.*
Ssss